

Intervju med Maja Neiman, IVA. 20/5 2020. Digitala innovationer i skuggan av Corona.

Intervjun genomfördes över länk och filmades. Den transkriberades av företaget Rappa Tag.

I:	Intervjuare (Peter Du Rietz)
MN:	Maja Neiman
[ohörbart]=	Hör inte flera ord eller mening/ar
?=	Hör inte enstaka ord
...=	Paus, avslutar inte meningen, blir avbruten
[utskriftskommentar]=	Rappa Tags kommentar
Gulmarkerat =	Kontrollera ord/mening

MN: Ska jag köra på.

I: Absolut.

MN: Ja. Så att New York Academy of Sciences har sedan fem år tillbaka drivit ett internationellt initiativ som heter Junior Academy och som är ett globalt nätverk för världens alla unga som är intresserade av att diskutera om STEM-ämnen och problemlösning och världens utmaningar. Men det är också en utmaningstävling eller en vetenskapstävling som går två gånger om året för alla ungdomar som är antagna till nätverket. Så att Junior Academy som är en jättekлубb och dom som är med i klubben får vara med på dom här utmaningstävlingarna. Och då är själva finessen med det att New York Academy of Sciences och vi på IVA som är i partnerskap med dom för att uppmärksamma och bidra till att få ett mycket större svenskt deltagande i den här tävlingen, vi startade 2019, så tar vi fram utmaningar som är både verklighetsförankrade och riktigt riktigt aktuella. Och vi gör oftast det genom att partna upp oss med olika branschledande företag, så till exempel har Volvo gått in och sponsrat en av utmaningarna som gick under våren nu 2020, som handlar om en hållbar transportkedja, som att ställa om hela transportkedjan med alla komponenter, alla olika typer av fordon och infrastrukturer och bränslen och allt vad det kan vara, till en klimatfri framtid. Så det är typiskt liksom klassisk utmaning. Men då när coronakrisen slog till så var New York Academy of Sciences väldigt väldigt snabba på att formulera en utmaning för att bjuda in även ungdomarna att diskutera det och vi på IVA var väldigt snabba med att hoppa på det här och uppmuntra, alltså sprida

ut det så stort som möjligt och då släpptes den här coronautmaningen som en öppen utmaning, så inte bara för dom ungdomar som var antagna till programmet sedan tidigare, utan för vem som helst i hela världen att ansluta sig och för ungdomar som är mellan tretton och sjutton år. Och där såg ju jag att det fanns... den här utmaningen mötte ju också ett behov att bjuda in ungdomar på en väldigt seriös plattform och tillåta dom att ventilerade sin oro men på ett ändå konstruktivt och någorlunda optimistiskt sätt att få vara med att bidra, för att alla var ju så uppslukade av coronakrisen. Så att den 25 mars så startade arbetet i coronautmaningen och då hade ungefär tvåtusen ungdomar anslutit sig från hela världen på bara två veckors tid som dom hade annonserat om det här och sedan jobbade dom ända fram till den 6 maj, tror jag att det var deadline. Och då var hela idén också att dom skulle bilda lag över nationsgränserna för att få dom här globala perspektiven och varierande för att hitta lösningar som inte bara är applicerbara på en specifik nation eller så utan hitta riktigt liksom allmängiltiga utmaningar. Och där ska jag säga att den stora tävlingen är inte avgjord än för att dom fick in hundratjugosju riktigt välgjorda och omfattande lösningsförslag som tar ett tag att granska. Så att vi har en panel av expertdomare men också ett helt kompani av folk som hjälper till att verkligen läsa igenom dom här lösningarna. Men vi från Ingenjörsvetenskapsakademien vill ju gärna uppmuntra svenska deltagare, så att vi valde att införa en extra utmärkelse som bara var tillgänglig för dom lag som har minst en svensk deltagare i sig och det kallar vi då för Ung innovation i kristid och av dom svenskdeltagande lagen så fick vi in åtta slutlösningar, så för oss gick det ju betydligt snabbare att granska dom och utse vinnare, och av dom här åtta så var det då tre lag som var på en fantastisk, ja imponerande nivå. Så då valde vi att förutom själva utmärkelsen, alltså vinnaren av Ung innovation i kristid, också utse två hedersomnämningen för att dom här topp tre lagen var så himla bra. Men vi hade en jury bestående av fyra personer som arbetar på IVA och som alla har någon form av bakgrund inom medicinsk forskning eller storskaligt företagsledning och så, alltså lite större samhällsperspektiv, som tillsammans granskade och utsåg den där vinnaren då. Så det vill ju vi lyfta så mycket som möjligt för att visa på, jamen både ungdomars initiativförmåga men också deras arbetsförmåga, att dom faktiskt lyckas få ihop en sådan här omfattande lösning. Jo, och det skulle jag säga också, att den här vetenskapstävlingen är ju... den presenterar en väldigt bred öppen ganska tematisk utmaning som ungdomarna sedan ska dels problemformulera och avgränsa själva och sedan ska dom lösa det på ett ingenjörsmässigt sätt, och det betyder att det inte bara är en idéävling, det räcker inte med en briljant idé utan man måste också visa med någon form av programmering eller någon form av prototypbygge eller någon form av kanske matematiska bevis eller andra typer av bevisföring att idén fungerar, att den går att skala upp, att den är ekonomisk hållbar och att den är värdefull liksom för samhället, och det är ju fascinerande att ungdomarna får ihop, tycker jag.

I: Ja. Men lagen går alltså över nationsgränserna och hur får dom stöd att gå vidare sedan alltså, är det tänkt att dom ska gå vidare och göra någonting av idén så att säga.

MN: Där är det lite skillnad på dom här öppna utmaningarna och dom ordinarie Junior Academy-utmaningarna, för om vi pratar om den här Volvo-baserade utmaningen som vi på IVA har varit med att ta fram för våren så är det... i juryn så sitter dels ledamöter från IVA men också folk som jobbar på Volvo och som jobbar med just den här typen av frågor, så att där är det alldeles självklart att dom på Volvo är väldigt intresserade av att ta vidare en del ungas idéer och då gör dom det i samråd med ungdomarna. Kommer det fram idéer som är liksom applicerbara mer konkret och att det verkligen jackar in i verksamheten, då kan dom skapa ett partnerskap och bjuda in ungdomarna att liksom

driva vidare det här, men eftersom inga av ungdomarna har eget kapital för att kommersialisera eller dra vidare så krävs det ju någon form av stöttning. På den här coronautmaningen så har vi ju inte ett engagerat företag på samma sätt utan där är det ju vi som vetenskapsakademier som har ett ansvar att sprida ut idéerna på ett vettigt sätt och se vilken typ av aktör som är intresserad av att höra om det och om det kan bara inspirera, du vet, från ungdomsperspektivet, vad ungdomar tycker är viktigt i coronakrisen, det kan ju vara relevant för många aktörer att veta, men i vissa fall kan det ju faktiskt ge någon liten detaljidé om att, jamen det här var smart tänkt. Så att det vi kan göra från Akademiens håll är ju helt enkelt att sprida ungdomarnas idéer så vitt och brett vi bara kan. Och där ska jag säga att New York Academy of Sciences har en årlig träff där dom bjuder in alla vinnande ungdomslag där dom får presentera för varandra och för folk som jobbar på FN och på storföretagen och i forskargrupper och sådär, men den träffen sker i New York varje år men den är ju såklart inställd i år, så att där jobbar dom fram någon form av format där dom ska bjuda in ungdomarna att digitalt presentera sina lösningar, men då med tanke på att ungdomarna sitter i olika världsdelar, du vet det är helt olika tidszoner, det kommer ju bli en logistisk mardröm. Så att vi får se hur det går. Och där har väl vi från IVA också varit lite försiktiga, att vi känner väl inte riktigt att om vi skulle dra igång en presentation, en pitchvända för dom här ungdomsidéerna, det kanske inte räcker att vi bara bjuder in och säger att vi har några jättesmarta kids här som ska presentera sina idéer utan det skulle få större nytta om det presenterades i andra sammanhang. Att vi sprider ut det till andra typer av aktörer. Och nu med coronautmaningen så har vi fått bra gehör, eventuellt från olika TV-studios och från Ny teknik och såhär som gärna vill göra... det är ju alltid trevligt med dom här mer optimistiska coronanyheterna.

I: Jo. Nej men det är ju någonting som vi har känt också, att vi vill sprida någon form av hoppfullhet i allt elände, att liksom vi tar oss igenom det här och vi använder teknik som vi alltid har gjort, vi har alltid använt teknik för att lösa våra problem och så gör vi nu också fast vi har mycket mer avancerad teknik idag än vi hade...

MN: Ja, och det har ju snabbat på, folk blir ju väldigt påhittiga när det är krisläge.

I: Ja, precis. Men hur många länder är det som har varit involverade i det här projektet.

MN: I coronautmaningen eller i Junior Academy som stort.

I: Ja Junior Academy.

MN: För vad jag vet så har Junior Academy deltagare från nittiofem olika länder från alla kontinenter i världen förutom Antarktis såklart men det är bara vi i Sverige som har ett formellt partnerskap med New York Academy of Sciences, så att det är bara i Sverige som det liksom framhävs lite extra på en nationell nivå. Annars så är det ett helt och hållet globalt program som drivs från New York, så att det är ganska amerikansk... ja amerikanskinspirerat och baserat och har den typen av språkbruk också och den typen av liksom presentation. Så att det är ett väldigt amerikanskt program. Men vi har ju valt i Sverige då att göra det lite större. Och jag vet faktiskt inte, dom här tvåusen ungdomarna, jag vet att dom kommer från väldigt väldigt många olika länder men jag har inte fått någon siffra exakt på vilka länder och hur många länder som dom kommer ifrån, men jag antar att det är ungefär samma representation som i vanliga Junior Academy programmet. Så att det är en väldigt väldigt bred internationell miljö.

I: Jag har inte riktigt förstått vad som skiljer dom här två initiativen åt, det svenska och den amerikanska.

IF: Allting, jag skulle säga såhär att kärnan i hela verksamheten är från USA, det är ett amerikanskt initiativ som vi från Sverige har hoppat på och, du vet, hjälper lite med en knuff i ryggen att få en bättre svenskförankring, så att det är ju lite... Ja, och det där att coronautmaningen går utanför ordinarie Junior Academy program, det är ju en detalj som är ganska ointressant för externa personer att veta om, så att den diskrepansen behöver man egentligen inte bry sig om utan där kan man ju säga det som att Junior Academy är ett internationellt program som kommer från New York men som har svensk stöttning av IVA.

I: Så ni har pushat lite extra för att vi ska få svensk representation i tävlingen, kan man säga det.

MN: Ja, precis, ja. Och sedan jobbar vi ju väldigt mycket med svenska företag så att vi föreslår svenskbaserade utmaningar men som skickas in i det globala nätverket, så nu till hösten bland annat så kommer ungdomarna i Junior Academy att få göra en framtidsbaserad utmaning om textilindustrin egentligen, den är ju väldigt väldigt global och väldigt mycket orättvisa och stora klimatutmaningar, så att där har vi valt att lyfta det som ämne som är väldigt intressant från ett svenskt perspektiv men också globalt relevant, att ungdomarna ska få jobba på det. Så att vi försöker liksom få in frågeställningar som är till nytta för svensk industri och för svensk konkurrenskraft in i programmet och så försöker vi få så mycket svenska deltagare som möjligt, det är ju världens bästa undervisningsmiljö för dom här ungdomarna som är med, dom får lära sig problemlösning på en forskarnivå skulle jag säga. Så att det är ju en otrolig utmaning och väldigt givande för dom som tar sig igenom det.

I: Ja, jag har ju tittat på dom här förslagen, jag måste säga att det är ju väldigt imponerande för den ålder som tävlingen omfattar alltså, jag blir ju väldigt imponerad över vad dom åstadkommit.

MN: Ja, och också den tidsram som dom har haft på sig och då ska man tänka, dom har haft sjuttio dagar ungefär på sig och då är det från att dom har aldrig någonsin träffat varandra tidigare, ska bygga ett lag...

I: Arbeta över länk...

MN: Arbeta på länk på olika...

I: Ett språk som inte är förstaspråk.

MN: Verkligen, alltså du vet, dom samarbetssvårigheter som dom måste ha och som dom bara köttar igenom och såhär, men det här, du vet, vi löser det. Det är så imponerande. Och tänk dig när dom här ungdomarna växer upp och tycker att, nej men det är ju alldeles självklart att man jobbar i team över olika nationsgränser och det är inga problem och, du vet, jag ringer någon i Singapore, det går lätt som en plätt. Vilken arbetskraft.

I: Ja, verkligen.

MN: Så att det ser jag ju som en fantastisk bedrift. Och sedan tycker jag att det är roligt att ungdomarna har valt så olika angreppssätt också på corona och där var det väl uppenbart på några lag som vi tittade på som valde ett mer medicinskt och ett lite mer medicinskt angreppssätt, att dom försökte komma på ett botemedel mot corona, där gick det ju lite mer snett, kan man ju säga. Det är lite svårt att ha tillräckligt med kunskap om kroppen och immunförsvar och allting för att föreslå ett botemedel. Men medans dom här lagen som tittar mer på AI och som tittar mer på teknikanvändning och ett större, bredare samhällsperspektiv helt enkelt, dom är ju fascinerande, användbara skulle jag säga.

I: Finns det mer material än det ni har presenterat på webben.

MN: Om programmet i sig eller själva...

I: Ja om projekten.

MN: Det finns en hel del material, det är inte jättelätt navigerat men allting ligger publikt öppet. Det som finns är att varje lag har en egen lagsida där dom presenterar deltagarna väldigt bra, alla har skrivit en egen personlig reflektion om hur det är att vara med i programmet, så där kan man läsa och få en väldigt intim bild av hur det påverkar en individ. Sedan har lagen också skickat in en så kallad executive summery som är, jamen mer en sammanfattning, en företagspitch av sin idé.

I: Okej, var det det som du skickade en länk till.

MN: Nej, det jag skickade var den längre.

I: Längre, ja okej.

MN: Ja. Och det är den mest innehållsrika som beskriver hela idén och sådär. Och sedan har vi på våran hemsida väldigt mycket information men det handlar mer om Junior Academy i stort och det är ju egentligen riktat till ungdomar som är intresserade av att vara med. Så att det har vi som rekryteringssite, för just nu har vi en öppen rekrytering också för att ta in ungdomar till nästa termins arbete. Så att det finns liksom information men på lite olika ställen, så att det beror lite på vad det är du vill veta, men jag kan ju alltid hjälpa till att navigera och hitta rätt material.

I: Jag tänker, finns det kontaktuppgifter hos de svenska deltagarna, om jag skulle intervjua någon om hur det har varit att arbeta såhär över nationsgränserna och tidsgränserna, att försöka hitta en lösning, alltså få en fördjupning i det mer än vad som står i det materialet som redan finns.

MN: Absolut. Kontaktuppgifterna finns inte publikt utan publikt finns bara barnens förnamn och första bokstav för att behålla deras integritet helt enkelt, dom är ju minderåriga. Men jag har kontakt med alla barn och vi har frågat dom och deras föräldrar om vilka som kan tänka sig att ställa upp på intervjuer och liknande och där har jag ju fått bifall från dom flesta, ska jag säga, en del har tackat nej, dom vill inte vara synliga. Men dom flesta har jag fått och om du frågar vilken unge du skulle vilja ha kontakt med så kan jag kolla bara om dom har gett godkännande på det och i så fall kan jag dela deras mejladress, så kan du komma i kontakt med dom. Men eftersom det är minderåriga och vi har GDPR och hela, så tar det några steg, men vi kan tillhandahålla kontaktuppgifter om ungdomarna är okej med det.

I: Ja. Jamen det låter bra.

MN: Ja. Så det finns ju absolut möjligheter och jag vet att i dom här tre lagen som blev hedersomnämmande och vinnare så var det ju bara en svensk per lag, en svensk tjej per lag, och alla dom tre är Stockholmsbaserade, sedan hade vi många andra deltagare från andra delar av landet, men dom tre är faktiskt från Stockholmsområdet. Om det spelar någon roll, om man vill träffa dom, vi har ju planerat att åka och besöka Sara i någon park någonstans och ge henne en blomsterkvast och en liten uppmuntran.

I: Jag kan väl säga att dom intervjuer som jag gör nu i det här projektet, det har vi tänkt att vi gör dom via länk och då får man också med den här länksamtalesestetiken som har blivit en del av den här coronakrisen, så att man redan från början tänker på gestaltning därvidlag, att det ska kännas lite coronakrisigt.

MN: Coronafiles.

I: Plus att det är ganska smidigt faktiskt.

MN: Jomen det är ju det och man hinner ju med så mycket mer. Jamen jättebra. Nej men så det är väl det vi kan tillhandahålla och sedan kan jag ju uppmuntra också att IVA driver ett jättestort projekt nu som heter Hållbar nystart för Sverige, jag vet inte om du har sett det.

I: Nej.

MN: Ingenjörsvetenskapsakademien är ju en samling av ledamöter från väldigt många olika typer av branscher och dom startade en diskussion ganska tidigt i coronakrisen, att vad kan vi som vetenskapsakademi göra för att bidra och dom kom ganska snabbt till slutsatsen att det här mest akuta läget med vård och skola och samhällsbärande aktiviteter, det är inte riktigt vad vi tar hand om, utan snarare kan IVAs ledamöter bidra med ett ordentligt genomtänkt förslag på hur Sverige ska resa sig starkare ur krisen än vad vi var innan. Att ta det här som tillfälle för klimatomställning, för en hållbar ekonomi, för ett välfungerande samhälle helt enkelt med bättre vård och bättre skola, helhetsperspektivet. Så att där är det ett väldigt starkt arbete på gång och dom håller lite olika seminarier eller webinarier är det ju nu under tiden, men sedan planera någon form av större presentation till hösten där man ska ta fram ett tiopunkts program för hur Sverige reser sig ur krisen.

I: Vad spännande.

MN: Ja. Så att det kan ju vara intressant att titta på också.

I: Ja, verkligen, oh ja.

MN: Och det är väl länkat från IVAs startsida, så att det ska nog gå. Du kan alltid höra av dig om du har svårt att hitta det så kan jag hjälpa dig där.

I: Ja, det ska jag titta på.

MN: Ja. För det är ju vad IVA... och annars så samlar vi mycket initiativ som IVA-ledamöter är med i men som inte sker i IVAs regi och där är ju till exempel många av forskarna på SciLifeLab, är också

IVA-ledamöter, så att vi lyfter ju deras initiativ väldigt mycket, men det har ju ingenting med IVAs verksamhet att göra egentligen utan det är mer att vi är stolta över vad dom gör. Så att det är ju roligt också. Men jag tänker lite bredare på vad IVA gör i coronakrisen.

I: Perfekt. Jag tänkte, innan vi avrundar, skulle du kunna säga ditt fulla namn Maja och din funktion på IVA.

MN: Ja, jag heter Maja Neiman och jag är projektledare för Junior Academy på IVA.

I: Toppen. Om det skulle vara så att vi känner att, åh det här blev ju jättebra, det här vill vi klippa ihop och använda på något sätt, är det okej med dig.

MN: Ja, absolut.

I: Ja, perfekt.

MN: Det känns ju svamligt i nuläget men kan ni klippa det genialt så går det jättebra.

I: ... med sax och lite lim och sådant där, så att det...

MN: Och lite kreativitet.

I: Ja, precis. Nej men toppen. Du ska ha stort tack för samtalet.

MN: Det var så lite så och hör gärna av dig om du vill ha något mer och jag kan ju gärna skicka vidare till dig också när New York Academy of Sciences har enats om vilken som blir den stora globala vinnaren på den här utmaningen.

I: Ja.

MN: Det är ju troligast ett lag som inte har svenskar i sig eftersom det inte var så många lag med svenskar som fick ihop en lösning, men det kan ju vara jätteintressant att se hur världens unga tänker på det här och då kan jag ju skicka länkar till jättemånga spännande lösningsförslag.

I: Ja, jättegärna, absolut. Och när sade du att det var som dom skulle bestämma.

MN: Ja, före 15 juni. Det är deras hårda deadline, vi hoppas att det blir redan första veckan i juni som dom annonserade men det beror jättemycket på dom här expertdomarna som ska hinna läsa igenom helt enkelt. Det handlar ju också om att hinna läsa tillräckligt djupt för att ge ungdomarna en rättvis bedömning. Man behöver ju läsa ganska ordentligt för att granska deras arbeten.

I: Jag ska säga det att jag går själv på föräldraledighet den 9 juni och sedan har jag lång ledighet i sommar och börjar jobba igen den 20 augusti.

MN: Oj, härligt.

I: Så då får jag ta upp arbetet igen kring det som inte hinns med här nu innan då.

MN: Ja, men jag skickar länkar när det finns material och så tittar du på det när du har tid eller dirigerar vidare till någon annan.

I: Ja, perfekt.

MN: Men jättetrevligt att ses Peter.

I: Ja, det var det verkligen. Ha det så gott.

MN: Hejdå.

SLUT

/awe

Transkriptet redigerat av PDR